

Ulmuttijda demensajn dárbaži vissa mutton skihpudagán viehkež ietjasa ássijtt háldadit, dagu ruhtadilev dájmadit ja/jali gá galggá mierredit juojddáv mij la ájnas persávnálasj ássijtt.

Oahttse la almulasj árník ulmuttija gudi dárbaži viehkež ietjasa berustimijtt várájda váldátjit. Fylkkamáne oahttsev nammát. Ulmusj iesj, lagámušá jali dáktár máhtti oahttsev ánodit. Suohkana hukso- jali sosiáldievnastušan la aj vælggogisvuohta diededit gá miejnniji nágin oahttsev dárbaži.

Jus galggá oahttsev oadtjot de galggá vuostatjinn diagnosa sajenis, ja dárbbu viehkes. Demenssa máhttá liehket dákkir diagnosa. Máhttá ánodit sierralágásj tjehpudagájt oahttsen, dagu jut sán la sámegiela. Moaddásijn gænna l demensdiagnosa e oahttsev dárbaži, danen gá sijá lagámušá sijá persávnálasj ja rudálasj berustimijtt várájda válddi.

Sán guhti oahttsev galggá oadtjot nammaduvvam, galggá tjáallattjat oahttsádallamij guorrasit, guhtimusj oahttsen galggá ja mákkir dahkamusáj oahttse galggá viehkedit. Návti galla ij la jus sán guhti oahttsev ánot ij dádjadi májt dákkir guorrasibme merkaj. Jus ietjasa dagojt ja válljimijtt dádjat, de máhttá aj vájku ber goassa ánodit oahttse hæjttá.

Vájku mákkir dilen la ulmusj guhti oahttsev oadtju nammaduvvam la, de galggá sunji gulldalit ja galggá bessat ietjasa vuojnojt ja sávdusájt ávdedit. Dát guosská aj mærrádusájda ma dagáduvvi mañnel gá oahttsev la oadtjum. Jus ulmusj gænna la oahttse ij besa ietjasa vuojnov buktet, de galggá dav dahkat májt jáhkka sán luluj sihtat.

Oahttse ij galga dahkat ienebut gá májt dárbaži, ja dan diehti ij oahttse mandáhtta galga sisadnet ienebut gá májt dárbaži. Fylkkamáne oahttsev gehtjat. Oahttse ij

máhte duola dagu goadev vuobddet, biednigijtt luojkkat, stuorra vattáldagájt vaddet jali árbev árabu juohkegoahtet jus Fylkkamáne ij la dav vuostatjinn dáhkkidam. Fylkkamáne máhttá oahttses bargov válldet jus oahttse ij dagá dav mij luluj buoremus sunji gænna l oahttse, jali jus ietjá siváj diehti sjaddá dárbulasj.

Oahttsen la sjávodisvuohtavælggogisvuohta, valla oahttse bæssá diededit gen ávdás la oahttse ja májt dat sisadná.

Lagámušá, dagu gállasjuojmme/aktanáro, máná jali æjgáda, máhtti oahttsen nammaduvvat. Dábáallattjat galggá oahttse ruhtalágov fylkkamánnej sáddit juohkka jage. Dát guosská gájkajda, ietján gá oahttse gudi li gállasjuojme jali aktanáro. Sij e dárbaži ruhtalágov dahkat. Oahttse mávsov oadtju bargo ávdás mierredum láhkáj. Oajvvenjuolgadus la sán gæjna la oahttse dan ávdás máksá. Jus ælla nuoges biedniga sujna gænna l oahttse, máhttá fylkkamáne gálojt gábtjtát.

Ietjá árniga ma ælla oahttse, valla sæmmi njuolgadusájda gulluji li *Legalfábmodus ja Boahtteájggefábmodus*

Legalfábmodus vaddá skihpa ulmutja lagámušájda formála máhtudagáv bæjválasj ruhtadilev dájmadittjat mij guosská goahtáj ja máksemij, værro- ja divutmáksemij jnv. váni oahtseoajválattjaj (fylkkamáne) formála nammadimes oahttsen. Legalfábmodusá milta e lagámušá besa edna rudájt adnet dagu gádiijt ja ietjá investerimijtt oasstet. Jus dajt galggá bessat dahkat de hæhttu sán gut dav galggá dahkat nammaduvvat oahttsen formáallattjatm jali galggá gávnnet boahteoajggefábmodus.

Boahtteájggefábmodus la luojvoj árník mij máhttá oahttse sajen. Boahtteájggefábmodusá baktu máhtá

mierredit gáktu div boahhteájgge galggá. Boahhteájggefábmodus la tjálalasj fábmodus mij javllá gáktu dán sidá div økonomalasj ja/jali persávnálasj ássje galggi árniduvvat gá i desti iesj buvte. Fábmodusán bierru tjielggasit ávdđán boahtet gáktu sidá div berustime galggi váraida váldeduvvat.

Sán gev fábmodusán vállji div ávdás mierredit, gáhtjoduvvá fábmodiddjen. Boahhteájggefábmodusán máhtá mierredit

gut galggá fábmoduvvat ja majt fábmodiddje galggá div ávdás dahkat. Máhtá mierredit avtav jali ienep ulmutjiit gudi galggi bessat div ávdás mierredit.

Vájku boahhteájggefábmodus la álgaduvvam, de dábálasj oahttse máhtá nammaduvvat jus gájbbeduvvá, ja oahttse gájbbádusá li álliduvvam.

Ienep diedojt dáppe gávna:
www.vergemal.no